

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 14P/31/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123201678
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Tomašovičová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2123201678.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: F. B., N.. XX.XX.XXXX, t.č. Centrum pre deti a rodiny Pečeňady, Pečeňady 66, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov - matka: V. V., N.. X.X.XXXX, C. A. C., a otec: V. K. B., N.. XX.XX.XXXX, C. A. C. K., o náhradnú starostlivosť, takto

rozhodol:

- Súd nariaďuje nad maloletým F., N.. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť v Centre pre deti a rodiny Pečeňady, Pečeňady 66.
- Matka je povinná platiť výživné na maloletého F. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred zariadeniu, v ktorom je maloletý umiestnený.
- Otec je povinný platiť výživné na maloletého F. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred zariadeniu, v ktorom je maloletý umiestnený.
- Súd konanie o nariadenie výchovného opatrenia nad maloletým F. zastavuje.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

- Dňa 21.3.2023 podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, a to do Rodinného detského domova Trnava. Návrh bol odôvodnený tým, že matka momentálne nemá kam s maloletým dieťaťom ísť bývať, nemá žiadnych rodinných príslušníkov ani priateľov, ktorí by ju mohli prichýliť. Po opustení komunitného domu, kde v tom období bývala, sa ocitne aj s maloletým na ulici a nebude schopná zabezpečiť o maloletého riadnu starostlivosť, čím bude ohrozený jeho život, zdravie, psychický, ako aj fyzický a sociálny vývin. Okresný súd Trnava uznesením č.k. 14PPOm/1/2023-9 zo dňa 21.3.2023 nariadil neodkladné opatrenie a maloletého dočasne zveril do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov do Rodinného detského domova Trnava a zároveň začal konanie vo veci náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa a vo veci uloženia výchovného opatrenia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.5.2023.
- Podaním doručeným súdu dňa 6.2.2024, Okresná prokuratúra Trnava oznámila, že v zmysle § 13 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku vstupuje do konania o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej starostlivosti.

3. Uznesenie o začatí konania bolo doručené matke a otcovi maloletého dieťaťa dňa 16.6.2024, postupom podľa § 106 ods. 3 Civilného sporového poriadku, k predmetu konania sa nevyjadrili.

4. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava písomným podaním oznámil súdu, že na základe uznesenia Okresného súdu Trnava č.k. 14P/50/2024 zo dňa 12.4.2024, odovzdalo Centrum pre deti a rodiny Trnava dňa 16.4.2024 maloletého F. do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov do Centra pre deti a rodiny Pečeňady, pričom od príchodu do zariadenia je dieťaťu poskytovaná starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine v Hlohovci. Na nové prostredie sa adaptoval bez ťažkostí a vytvoril si vzťah s dospelými členmi rodiny aj s ostatnými deťmi. Matka ani údajný biologický otec si doposiaľ neupravili svoje pomery, nemajú zabezpečené stabilné bývanie ani stály príjem a finančné zabezpečenie. Z dostupných zdrojov majú informáciu, že obaja sú videní cez deň a vo večerných hodinách na rôznych miestach v meste Trnava, ide o miesta, kde sa zdržiavajú ľudia bez domova.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi obsiahnutými v spise, a to s rodným listom maloletého, so správou Centra pre deti a rodiny Pečeňady, so správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, výsluchom procesného opatrovníka a zástupcu Okresnej prokuratúry Trnava a zistil nasledovný skutkový stav, na základe ktorého rozhodol v neprítomnosti rodičov dieťaťa, keď tak matka ako aj otec mali predvolanie riadne doručené, svoju neúčasť neospravedlnili a nežiadali o odročenie pojednávania z vážnych dôvodov.

6. Maloletý F. bol naposledy umiestnený do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Pečeňady uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 14P/50/2024 zo dňa 12.4.2024 z dôvodu, že rodičia maloletého naďalej nemajú vytvorené vhodné prostredie pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa, nemajú prácu a ani žiaden príjem. U rodičov maloletého naďalej pretrvávajú nevyhovujúce podmienky pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa.

7. Procesný opatrovník v rámci svojej výpovede na pojednávaní navrhol, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletým a aby dieťa bolo umiestnené do ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Pečeňady, v ktorom zariadení je aj v súčasnej dobe umiestnené. Ústavnú starostlivosť nad maloletým navrhol z toho dôvodu, že už v predchádzajúcom období sa maloletý vrátil z Centra pre deti a rodiny Trnava do osobnej starostlivosti matky a jej partnera F. W., o ktorom sa matka vyjadruje, že by mal byť biologickým otcom maloletého. Napriek tomu, že obaja úrad presvedčali, že starostlivosť o dieťa zvládnu, nebolo tomu tak, dieťa naďalej trpelo hladom a šetreniami bolo zistené, že nie je mu poskytovaná riadna starostlivosť. Následne bolo dieťa opäť umiestnené v Centre pre deti a rodiny Pečeňady. Aj v období po jeho umiestnení z toho, ako sa rodičia správajú je zrejmé, že nemajú naozajstný záujem zlepšiť si podmienky do tej miery, aby mohli riadne zabezpečovať starostlivosť o dieťa. Rodičia si nezabezpečili vhodné podmienky ani napriek tomu, že s rodičmi pracoval odborný tím. Matka kontaktovala centrum za účelom dohodnutia si termínu návštev, nepýta sa však na vývoj dieťaťa ani na jeho zdravotný stav. Napriek tomu, že matka mala dostatok času na zlepšenie si situácie, opäť bolo zistené, že opakovane neplatila nájomné, nenakupovala potraviny, spoliehala sa len na pomoc charity. I keď matka vedela, že ak si nezlepší svoje pomery, hrozí nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým, v jej správaní nebol zaznamenaný žiaden progres. Z toho dôvodu je procesný opatrovník toho názoru, že nariadenie výchovného opatrenia by bolo bezpredmetné. F. je ešte malý, v terajšej rodine je stabilizovaný, do budúcnosti by prichádzala do úvahy aj pestúnska starostlivosť. Pokiaľ ide o prípadné zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, nepodarilo sa zistiť, či je z blízkeho okolia dieťaťa nejaká osoba, ktorá by mu bola ochotná náhradnú starostlivosť poskytovať. Matka sa vyjadrila, že jej rodičia zomreli a teta matky, J. Q., ktorá pôvodne prejavila záujem dočasne sa postarať o dieťa, vo februári 2024 oznámila, že už nemá vlastné bývanie a preto nie je o dieťa schopná sa postarať. Opatrovník nemá vedomosť o aktuálnej adrese, kde by teraz matka bývala, zrejme je na ulici.

8. Zástupca Okresnej prokuratúry Trnava uviedol, že vzhľadom na opakované umiestnenie maloletého v centre, na neschopnosť matky a údajného biologického otca dieťaťa upraviť si pomery, by uloženie výchovného opatrenia nebolo účelné, preto sa stotožnil s vyjadrením procesného opatrovníka a navrhol, aby bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť.

9. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú

starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

10. Podľa § 44 ods. 3 písm. c) Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je ústavná starostlivosť.

11. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa

12. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

13. Podľa § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka.

14. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

15. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

16. Podľa § 81 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

17. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

20. Súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že matka nezabezpečuje starostlivosť o dieťa a nemá vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletého. Maloletý sa aktuálne nachádza v Centre pre deti a rodiny Pečeňady, kde má riadne zabezpečenú starostlivosť, dieťa je zdravé a jeho vývin je v medziach normy. Nikto z blízkeho okolia dieťaťa o zverenie maloletého neprejavil záujem. Počas konania sa teda nepodarilo zistiť takú osobu, resp. osoby, ktorým by maloleté dieťa bolo možné zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Z uvedených dôvodov mal súd za to, že je potrebné nad maloletým nariadiť ústavnú starostlivosť v zmysle § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, keďže za súčasnej situácie nedostatku skutočného záujmu matky o maloletého, je výchova dieťaťa vážne ohrozená a nie je možné ho zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. S prihliadnutím na najlepší záujem maloletého dieťaťa, teda záujem na jeho zdravom

psychickom, fyzickom a sociálnom vývine, súd vo výroku I. rozhodnutia nariadil nad maloletým ústavnú starostlivosť. Maloletý zostane umiestnený v Centre pre deti a rodiny Pečeňady, nakoľko v uvedenom zariadení sa maloletý aj aktuálne nachádza, a to na základe uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia, vydanom v predmetnom konaní.

21. Súd zároveň uložil vo výroku II. a III. rozsudku rodičom maloletého povinnosť prispievať na jeho výživu k rukám centra. Pri určení výšky výživného súd vychádzal z vyššie uvedeného zákonného ustanovenia, v zmysle ktorého rodičia majú v minimálnej výške povinnosť platiť výživné na svoje dieťa, a to bez ohľadu na svoje možnosti a pomery. Vzhľadom k tomu, že v priebehu celého konania neboli zistené skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že by rodičia dieťaťa dosahovali dostatočný príjem, pri takýchto osobných pomeroch rodičov a ich finančných schopnostiach, určil súd povinnosť prispievať na výživu maloletého len zákonom určenou minimálnou sumou, a to vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa.

22. Podľa 23 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku, ak sa konanie začalo bez návrhu, súd konanie zastaví, ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo začaté.

23. Okresný súd Trnava uznesením č.k. 14PPOm/1/2023-9 zo dňa 21.3.2023 ex officio začal konanie vo veci uloženia výchovného opatrenia nad maloletým. Nakoľko medzičasom, v priebehu konania dospel súd k záveru, že odpadli dôvody na pokračovanie v začatom konaní, súd toto konanie vo výroku IV. rozsudku zastavil.

24. Podľa § 58 Civilného mimosporového poriadku, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

25. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku, keď vo výroku V. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje, okrem osôb, ktoré sa tohto práva vzdali po vyhlásení a odôvodnení rozsudku.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.